

LATINSKI JEZIK

DRUGI RAZRED

Nastavna lekcija: **NAMJERNE I ZAHTJEVNE REČENICE**

-potrebni pribor: udžbenik Elementa Latina, bilježnica i mali rječnik

-prethodno smo naučili slaganje vremena ili consecutio temporum -CT, koji ćemo i danas koristiti za ove dvije vrste zavisnih rečenica

-dosad smo radili zavisne **UPITNE** rečenice

-**NAMJERNA** rečenica= zavisna rečenica koja označava namjeru s kojom se vrši radnja u glavnoj rečenici

-radnja namjerne rečenice uvijek se *dogđa istovremeno s radnjom glavne*, pa u njoj po CT dolaze samo dva konjunktiva: *konj.prezenta i konj.imperfekta*

-**VEZNICI**: ut-da ne-da ne ; moguć je i veznik quo- da što ,ako u namjernoj rečenici imamo upotrebu komparativa

-u glavnoj rečenici često **dolaze izrazi: ideo ; idcirco; propterea= zato i eo consilio= s tom namjerom**
Legibus ideo paremus, ut liberi esse possimus. -Zakonima se pokoravamo zato da možemo biti slobodni.

Legibus ideo paremus-glavna ut liberi esse possimus-namjerna ut -veznik

-paremus-prezent -possimus-konj.prezenta =istovremenost

-**ZAHTJEVNA** rečenica= zavisna rečenica koja označava zahtjev, želju, protivljenje i strah

-prema predikatu glavne rečenice dijele se na:

-rečenice **uz verba postulandi**(glagoli zahtjevanja)

-rečenice **uz verba curandi** (glagoli nastojanja)

-rečenice **uz verba impediendi** (glagoli sprečavanja)

-rečenice **uz verba timendi** (glagoli bojazni)

Verba POSTULANDI: postulo,1. impero,1. suadeo,2. moneo,2. hortor,1.

Verba CURANDI : curo,1. oro,1. rogo,1. cupio,3. opto,1.

-**VEZNICI** uz ove dvije skupine glagola su: ut-da i ne- da ne

-radnja *u zahtjevnim rečenicama uz ove dvije skupine glagola* uvijek je istovremena s radnjom glavne rečenice, pa se koriste *samo konj.prezenta i konj.imperfekta* po CT

Ovidius optabat, ut Romam rediret. -Ovidije je želio da se vrati u Rim.

Ovidius optabat- glavna ut Romam rediret-zahtjevna ut-veznik

-optabat-imperfekt -rediret-konj.imperfekta = istovremenost

-e sad bi bilo logično da se zapitate ako su isti veznici i ista vremena u namjernim i zahtjevnim rečenicama, ih kako onda međusobno razlikovati?!

Upravo tome nam služi ova podjela glagola po skupinama(verba postulandi, curandi...), jer ako imate ovaj glagol u glavnoj, onda nam je zavisna zahtjevna..

--optabat—opto,1.-verba curandi

Prelazimo **na rečenice vježbe 68.:**

1.Dajem da daš.

2. Rimljani isprva ratovahu zato da bi bili slobodni, kasnije da bi drugima zapovijedali.

3.Penelopa je noću raskivala pletenu haljinu da zavara nametljive prosce.

4.Katon je sam sebi zadao smrt da ne bi priznao Cezara za vladara cijele države.

5.Rimljani su obećavali nagrade vojnicima da se što hrabrije bore.

6. Vercingetoriks opominje svoje da uzmu oružje radi zajedničke slobode.

7. Grci su zahtjevali od Trojanaca da vrata Helenu.

8. Pluton je tražio od Jupitera da mu da za ženu Prozerpinu Cererinu kćer.

ZADAĆA: prevedite tri hrvatske rečenice ispod vježbe 68. i nepoznate riječi iz vježbe zapišite u rječnike

Prof. Ivona Glavaš
Gimnazija fra D. Mandića

LATINSKI JEZIK

DRUGI RAZRED

Nastavna lekcija: **REČENICE UZ VERBA IMPEDIENDI I TIMENDI**

-potrebni pribor: udžbenik Elementa Latina, bilježnica i mali rječnik

-ponovimo: u prethodnoj smo lekciji učili zahtjevne rečenice i vidjeli smo da se dijele na četiri skupine, ovisno o glagolu koji dolazi u glavnoj rečenici

-naučili smo prve dvije skupine glagola (*verba postulandi i curandi*) i vidjeli da je radnja uz ove glagole u glavnoj rečenici uvijek istovremena

-sad su nam na redu ostale dvije:

-VERBA IMPEDIENDI:

Impedio,4. prohibeo,2. deterreo,2. obsto,1. resisto,3.

-uz ove glagole **VEZNICI su: quominus-da ne ne-da ne**

-po CT pravilima radnja je istovremena i koriste se samo konj.prezenta i konj.imperfekta

Demosthenem vitium linguae non prohibuit, quominus maximus orator fieret.

Demostena nije spriječila govorna mana da ne postane najveći govornik.

-Demosthenem vitium linguae non prohibuit-glavna rečenica

-quominus maximus orator fieret-zahtjevna rečenica

Quominus-veznik prohibuit-perfekt fieret-konj.imperfekta = istovremenost

-VERBA TIMENDI:

Timeo,2. metuo,3. vereor,2. in timore esse-biti u strahu

-uz ove glagole dolazi cjelokupni konjunktiv po CT, znači svih 6 konjunktiva, jer radnja može biti i istovremena i prijevremena i poslijevremena...

-VEZNICI: ut- da ne(kad se subjekt glavne rečenice boji da nešto neće biti, a želi da bude)

-ne-da (dolazi kad se subjekt glavne boji da će nešto biti, a ne želi da bude)

PAZITE jer veznici uz verba timendi imaju obrnuta značenja

-Timeo, ut Iulius veniat. -Bojim se da Julije neće doći.

-Timeo, ne Iulius veniat. -Bojim se da će Julije doći.

-Timeo-glavna rečenica -ut/ne Iulius veniat-zahtjevna ut/ne-veznici

Timeo-prezent veniat-konj.prezenta =istovremenost

-Prelazimo na rečenice **vježbe 69.:**

- 1.Praznovjerje sprječava da ne dođemo do istinske spoznaje stvari.
- 2.Lakedemonjani su svim načinima sprječavali da ne raste moć Atenjana.
- 3.Braču Grahko nikakve opasnosti nisu odvrćale da ne brane prava puka.
- 4.Bojim se da nećeš podnijeti rad.
- 5.August se bojao da će Batonova vojska provaliti u Italiju.
- 6.Katon Stariji uvijek se bojao, da se obnovi moć Kartažana.

ZADAĆA: prevedite hrvatske rečenice ispod vježbe i izvadite nepoznate riječi u rječnike

Prof. Ivona Glavaš
Gimnazija fra D. Mandića